

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א
מביאלא

חג הפורים

שהמן היה שואב כח ההתאפקות והמעצור מהשפעת ניצוצות הקדושה שהחדירה בו אסתר המלכה בעת משתה היין. שעד כדי כך מגעת כח השפעת התקשרות הצדיקים, וכח קדושת הפורים הנורא הזה שנתעורר אז במשתה היין, שהיה אפשר להפוך הרשע הגדול ביותר שבעולם לטוב.

וכאשר ייסדנו בזה על פי דברי הרה"ק מברדיטשוב זיצועכ"א [דרוש לפורים ה' ט' ד"ה ויצא המן] שזה הכח של התאפקותו של המן, וכן מה שיצא בשמחה וטוב לבב, הכל מהשפעת משתה אסתר. וכח חג הפורים הנשגב להפוך רע לטוב, והרשע הגדול ביותר יכול להתהפך בהאי יומא לצדיק גמור.

פורים תש"ע תורה ב

טענת המן שפירוד ישראל בעצם מהותם ולא רק במעשיהם

והאופן הראשון היה בגזירת המן שרצה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים, וטען "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים ודתיהם שונות מכל עם ודתי המלך אינם עושים". והיינו, שזה גופא היה כוונת המן, שישאל שונים מאומות העולם, ואפילו בעת שמתערבים בין שאר האומות מכל מקום נשארים גם אז מיוחדים ושונים משאר האומות. ועל כן רצה להשמיד ולהרוג ולאבד - איבוד גשמי של גופות ישראל.

חנוכה (מגמ"ה) עמ' רצה

לכל ישראל יש עליה פורים

והנה אחר משתה אסתר הראשון מצינו (ה ט"ו) "וכראות המן את מרדכי בשער המלך, ולא קם ולא זע ממנו, וימלא המן על מרדכי חמה. ויתאפק המן, שמחזיק עוז בנפשו ומתאפק, ואינו מסתער בחמת טרף לקורעו למרדכי לגזרים, כאשר עם לבבו ועם נפשו המלאה כל כולה חמה וכעס. אלא

הטעם שלא הביא אחשוורוש בסעודתו

שירה וזמרה

בספר מנות הלוי על מגילת אסתר להגה"ק ר' שלמה אלקבץ זצ"ל כתב לגבי משתה אחשוורוש, שאף שעשה אחשוורוש כל עניני הסעודה כרצון איש ואיש, ורצה להנעים עליהם הנאת הסעודה במיטות זהב

רצון ושתי המלכה לנוול ולהשפיל את בנות
ישראל

”ותמאן המלכה ושתי” – ואמרו חז”ל
[הובא ברש”י]: ”רבותינו אמרו לפי שפרחה
בה צרעת כדי שתמאן ותהרג, לפי שהיתה
מפשטת בנות ישראל ערומות ועושה בהן
מלאכה בשבת, נגזר עליה שתפשט ערומה
בשבת”.

ודברי תורתנו הקדושה נצחיים הם.
ושייכים בכל דור, ולכל יחיד.

והנראה בכוננתם ז”ל, דלא רק אז עמדו
רשעי אומות העולם להפשיט את ישראל
מעדיין ומבגרי-חמודתן – אלא בכל דור
ודור עומדים עליהם לכלותם באופן הנ”ל..
כמאמרו של רבי ישמעאל ”בנות ישראל
נאות הן אלא שהעניות מנוולתן”.. ובכך יש
התגברות תמידית של הסטרא אחרא,
להסתיר מהן מעלותיהן וערכן הרב – ולנוולן
בעניות פנימית – בהעלמת והצנעת גודל
מעלתן וחשיבותן. כן הוא בכל הדורות, ומה
גם בדורינו.

ובכך הוא עיקר הצלחת הסט”א וגירי
דילי’ במגמתם השפלה, להציג את תורת
ישראל כאילו באה להוריד מערך מעלת
בנות ישראל; וכאילו על פי תורה אין להן
ערך כלל, והן ”אזרחים מסוג נחות” כביכול.
ומפשיטים אותן מכל מעלותיהן ודרגותיהן
הנשגבות עד מאוד. ובמזימות ותחבולות
אלו עולה בידם להחדיר השקפה מוטעית זו
בקרב העם, וגורמים בזה שבנות ישראל
יהיו כעניות.

וכסף על רצפת בהט ושש ודר וסוחרת וכוי,
מכל מקום כלי נגינה לא היו שם, ולא
השמיעו שם שירה וזמרה כמנהג המלכים
להנעים בכלי זמר בסעודותיהם.

ופירש בטעמו של דבר, לפי שעיקר
כונת אותו רשע בסעודתו הייתה להכשיל
את ישראל שיהנו מסעודתו. – אך זאת ידע
אחשוורוש שאם יביאו כלי שיר ונגינה
לאותה סעודה יתעוררו ישראל מכוחה
לשוב בתשובה, שיש בכה השירה לעורר
נפש ישראל ולרומם את לבם, ולא היו
נשארים ליהנות מסעודתו, לפיכך ביטל את
ענין השירה והזמרה באותו משתה. ועיין
שם שביאר שזהו הטעם שמנגנים בשירים
לתינוק הבוכה בכדי להרגיעו, כי נפשו
קשורה עוד בשירת מלאכי השרת ששמע
למעלה, ובשירה נחה נפשו, עכת”ד. [וכו’].

העולה מדברינו הלכה למעשה, ביאור
שני יסודות שחידשה דרך החסידות ושיש
בהם רפואה ומזור לקשיי הדור, ואפשרות
לקיום המצוות ולעלות לדרגות גבוהות
ביותר בדרך קלה ובטוחה. היסוד הראשון
הוא ענין זה של ”ויגבה ליבו בדרכי ה”....
והיסוד השני הוא האחדות והשירות
ותשבחות להשי”ת בישיבת מריעים,
שמכוחה לרומם את נפש האדם ולהשיבו
בתשובה שלימה להשי”ת, ולרומם את רוחו
בקרבו ולהגדיל אהבתו לבוראו בשלהבת
אש קודש, ויש בזה הצלה מיוחדת בדור זה
מכל הניסיונות והקשיים שאורבים לפתחנו,
שבכך שנמצאים בחבורת מריעים ומשוררים
להשי”ת זוכים לשמירה מעולה משמים.

ויגבה לבו בדרכי ה' עמ' קס

להשיבה ולבטלה. ואם כן היה מצב של אבדון בטוח חלילה בגזירת להשמיד להרוג ולאבד וגו'.

ברם אסתר הצדקת חידשה, דאף במצב שנראה כאבוד, אסור להתיימש חלילה, ולהזניח התפלה. ואף שאמרה למרדכי: "וכאשר אבדתי אבדתי", ודרשו חז"ל [מגילה טו.] מב' עולמות, מעולם הזה ומעולם הבא - עם כל זה ציותה עליו: "לך כנוס את כל היהודים" וגו'. והיינו: דאף על פי כן נעמדו ונתעצמו בתפלה להעביר רוע הגזירה שנגזרה בשם המלך שאין להשיבה.

וזה היה עיקר חידושה של אסתר המלכה, שאף במצב שנראה כאבוד לגמרי בזה ובבא רח"ל, שומה עלינו להתחזק ולהתעצם בתפילה. ולא להניח בשום פנים ליאוש להשתלט עלינו ולהתגבר על נפשותינו. ולא להשלים עם הגזירה. אלא גם בתוך האבדון והיאוש להתחזק בעוז ותעצמות, ולעמוד במסירות נפש בתפלה ובבטחון שה' יושיענו.

תחית המתים מאמר 'כתבוני לדורות' עמ' שט

תקומת ישראל היא דוקא מתוך שפלותם

כי נפל תפול לפניו. (אסתר ו)

ובזה יבואר מה שאמרו בגמרא מגילה [טז] א' "דרש רבי יהודה בר אלעאי שתי נפילות הללו למה? אמרו לו אומה זו משולה לעפר ומשולה לכוכבים. כשהן יורדין - יורדין עד עפר, וכשהן עולין - עולין עד לכוכבים". וצריך ביאור, מה שנאמר בגמ' כשהם יורדין, יורדין עד עפר, שמשמע שהוא לגריעותא,

וכאשר הדבר הוא שקר גם ונטול כל יסוד, וכל תעמולתם שקרית מוחלטת. ובכך צריך לגלות ולהודיע ברבים שאין הדברים כן; ואדרבה בנות ישראל נאות הן, אלא שהעניות מנוולתן.

ולכן מוטלת חובה קדושה להוציאן מן העניות המנוולתן; ולהוציא מהן ומדעתן - דעת ושתי וחכרותיה שבכל דור ודור. ודו"ק. והיינו: להוציאן מן העניות בדעת - הנגרמת על ידי הסתרת מעלותיהן, כשרונותיהן וסגולותיהן שחננן השם יתברך את בנות ישראל הצדקניות; ולגלות ולפרסם מעלתן האמיתית על פי תורה - ואת תפקידן הנעלה והנשגב, כמקיימות את כנסת ישראל.

זכות נשים צדקניות פתיחה לח"ב עמ' ג

עיקר חידוש אסתר - לא להתיימש אף במצב שנראה אבוד

ונחזור לענינו. דהנה כאשר נתחייבו שונאיהם של ישראל כליה באותו הדור, היתה הגזירה מכלל אותם גזירות שאין לבטלם. וכמו שנאמר באסתר "כי כתב אשר נכתב בשם המלך ונחתום בטבעת המלך אין להשיב". ודרשו חז"ל [אסתר ג יז]: "ר' יודן ור' לוי בשם רבי יוחנן: כל מקום שנאמר במגילה זו למלך אחשורוש, במלך אחשורוש הכתוב מדבר. וכל מקום שנאמר למלך סתם, משמש קודש וחול". ע"כ. והרי שקודש הכוונה למלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

ומוכח שגם השם יתברך הסכים עם הגזירה. ונכתבה ונחתמה בשם המלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. ולא היה שייך

שהוא אחראי לה. ולכן אמר "את אשר קרהו" היינו, ענין פרטי שלו, משום שהוא המנהיג של כלל ישראל וראש הסנהדרין. וזה דרכם של מנהיגי ישראל, כמ"ש בקהלת רבה, שמוסרים נפשם על כלל ישראל.

דברות קודש (מעייני הישועה) תשמ"ג

ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול על גנזי המלד ביהודים לאבדם

הענין שהיה צריך מרדכי לספר לאסתר "את פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול" הגם שבסופו של דבר לא נטל אחשוורוש הכסף - להראות לאסתר גודל שנאתו של המן לישראל ונחישות החלטתו להפיק זממו לפועל עד שמוכן לשלם סכום כה גדול למען ביצוע מטרותיו, ועל יד כך תעמוד אסתר על עוצם חומרת הדבר, ולא תרפה ידה לאמור שמא יתחרט המן על מעשהו.

דברות קודש (מעייני הישועה) תשמ"ג

ע"י ששולח משלח מנות נעשה איש לרעהו

בפורים תשס"ט שאל נכד כבו"ק אדמו"ר שליט"א את אד"ש, דאין הכי נמי מצוות מתנות לאביונים אפשר לקיים בהידור רב ובניקל, כי אפשר לדעת מי הוא אביון באמת, אך מצוות משלוח מנות שהוא איש לרעהו דווקא איך אפשר לדעת מי הוא רעהו באמת. והשיבו מרן אדמו"ר שליט"א שאיתא בשם החתם סופר זיע"א שהכוונה בזה הוא שעל ידי שנותן משלוח מנות נעשה איש לרעהו. (מגד ירחים)

והלא מה שנאמר "ושמתי את זרעך כעפר בארץ" הוא לברכה ולא לקללה.

אלא הביאור הוא על דרך הנ"ל, שבאמת הירידה לעפר גם היא ברכה, שהיא אך ורק כדי להעלות עד לרקיע, כמו שכתב א"ז בספ"ק תולדות אדם [לחנכה עמ' שיא] וזל"ק "ומהטבע של ישראל, אף כשיורדין לעפר שהמה בתכלית השפלות חלילה, עם כל זה נתעורר הנקודה הפנימית שבישראל לעלות עד לשמים, לעבוד את השם יתברך בתכלית העילוי כו', כמו הזרע אשר אם ירקב אז יתחדש כוחה ותוציא הרבה ממה שנוקב, כמו כן ישראל, אף כשהן יורדין חלילה, נתעורר אצלם הנקודה הפנימית ועולין עד לשמים", עכל"ק. העולה מדבריו שהירידה לעפר עליה היא, כי הירידה גורמת את העליה.

ומכאן שכל הנפילות עד לעפר, מכינים את האדם לעלות עד לרקיע, וביאור הדברים, שאף שהאדם שפל כעפר הארץ שהכל רומסים עליו, מ"מ כשהוא עומד בנוסיונות קשים, מתגדל בזה לבחינות גבוהות ומקבל כוחות רוחניים עילאיים, ומתרומם עד לבחינת "ופרצת" לארבע כנפות הארץ.

ברכה של גלויות

את כל אשר קרהו

והלא לא לו דווקא קרה הדבר כי אם לכללות ישראל, ומה גם שטרם ארע הדבר, - אלא עצם העובדה שהמן הצליח לגזור גזירה זו על כלל ישראל כבר נתפרשה אצלו, רועה ישראל הנאמן המוסר נפשו עליהם, כעובדה,